

STEREOMETRIE

- 1) V kvádru $ABCDEFGH$ s rozměry $|AB| = 6$ cm, $|BC| = 3$ cm, $|AE| = 8$ cm je bod S středem horní stěny, body M, N jsou po řadě středy hran AE a BF . Vypočtěte odchylku přímek:
- a) $\leftrightarrow EG, \leftrightarrow BD$ [[asi 53°8']]
 b) $\leftrightarrow BM, \leftrightarrow NG$ [[asi 63°40']]
 c) $\leftrightarrow AC, \leftrightarrow BH$ [[asi 67°19']]
 d) $\leftrightarrow AC, \leftrightarrow BS$ [[asi 76°35']]
- 2) Podstavou kolmého trojbokého hranolu $ABCA'B'C'$ je rovnoramenný trojúhelník ABC ; $|AB| = 3$ cm, $|AC| = |BC| = 4$ cm, $|AA'| = 4$ cm. Určete odchylku přímek:
- a) $\leftrightarrow BA', \leftrightarrow BC'$ [[asi 43°33']]
 b) $\leftrightarrow A'B', \leftrightarrow BC$ [[asi 67°59']]
 c) $\leftrightarrow AB', \leftrightarrow BC$ [[asi 77°]]
 d) $\leftrightarrow A'C, \leftrightarrow BC'$ [[asi 81°55']]
- 3) Je dán pravidelný šestiboký hranol $ABCDEF A'B'C'D'E'F'$; $|AB| = a = 2,5$ cm, $|AA'| = b = 4$ cm. Určete odchylku přímek:
- a) $\leftrightarrow DE', \leftrightarrow BD'$ [[asi 54°52']]
 b) $\leftrightarrow BC', \leftrightarrow CF'$ [[asi 71°10']]
- 4) Je dána krychle $ABCDEFGH$ s délkou hrany $a = 5$ cm. Určete odchylku rovin:
- a) $\leftrightarrow ABC, \leftrightarrow BDH$ [[90°]]
 b) $\leftrightarrow ABE, \leftrightarrow ABH$ [[45°]]
 c) $\leftrightarrow ABC, \leftrightarrow BEG$ [[asi 54°44']]
 d) $\leftrightarrow ACG, \leftrightarrow BCH$ [[60°]]
- 5) Je dána krychle $ABCDEFGH$ s délkou hrany $a = 6$ cm. Body P, Q jsou po řadě středy hran BF, DH a body R, T dělí hranu DH na třetiny; bod T je blíže bodu D . Vypočítejte odchylku rovin:
- a) $\leftrightarrow ACF, \leftrightarrow ACH$ [[asi 70°32']]
 b) $\leftrightarrow ACP, \leftrightarrow ACQ$ [[asi 70°32']]
 c) $\leftrightarrow ACF, \leftrightarrow ACT$ [[asi 79°58']]
 d) $\leftrightarrow ACP, \leftrightarrow ACR$ [[asi 78°35']]
- 6) Je dán pravidelný šestiboký jehlan $ABCDEFV$. Délka jeho podstavních hran je $a = 6$ cm, výška $v = 9$ cm. Určete odchylku rovin:
- a) $\leftrightarrow ABC, \leftrightarrow ACV$ [[asi 71°34']]
 b) $\leftrightarrow AFV, \leftrightarrow EFV$ [[asi 51°19']]
 c) $\leftrightarrow ABV, \leftrightarrow EFV$ [[asi 82°49']]
- 7) Je dán kvádr $ABCDEFGH$, $|AB| = 5$ cm, $|BC| = 3$ cm, $|AE| = 6$ cm. Vypočtěte odchylku přímky $\leftrightarrow BG$ a roviny $\leftrightarrow BCE$. [[asi 34°56']]
- 8) Podstavou kolmého čtyřbokého hranolu $ABCD A'B'C'D'$ je kosočtverec $ABCD$ ($|AB| = a = 3,5$ cm, $|\sphericalangle BAD| = \alpha = 60^\circ$), výška hranolu je $v = 5$ cm. Určete odchylku přímky p a roviny q :
- a) $p \leftrightarrow AC', q \leftrightarrow A'B'C'$ [[asi 39°30']]
 b) $p \leftrightarrow BM, q \leftrightarrow ABC$; bod M je středem hrany $A'D'$ [[asi 58°46']]
 c) $p \leftrightarrow CA', q \leftrightarrow BCC'$ [[asi 22°41']]

- 9) Bod S je středem podstavy pravidelného šestibokého jehlanu $ABCDEFV$, $|AB| = a = 2,5$ cm, $|VS| = v = 3$ cm. Bod M je středem hrany AV . Určete odchylku přímky p a roviny q :
- a) $p \leftrightarrow AV, q \leftrightarrow ABC$ [[asi 49°]]
- b) $p \leftrightarrow VS, q \leftrightarrow AFV$ [[asi 35°]]
- c) $p \leftrightarrow BM, q \leftrightarrow ABC$ [[asi 34°]]
- 10) Úhlopříčný řez kvádrů kolmý k rovině podstavy je čtverec s obsahem 4225 cm². Jedna podstavná hrana je o 23 cm delší než druhá. Vypočítejte objem a povrch tělesa.
[[$V = 120120$ cm³, $S = 15266$ cm²]]
- 11) Ve vodojemu tvaru kvádrů je 1500 hl vody, hloubka vody je $2,5$ m. Vypočítejte rozměry dna, je-li jeden rozměr vodojemu o 4 m větší než druhý.
[[6 m, 10 m]]
- 12) Prodlouží-li se hrana dané krychle o 5 cm, zvětší se její objem o 485 cm³. Určete povrch původní i zvětšené krychle.
[[54 cm², 384 cm²]]
- 13) Podstavou kolmého hranolu je rovnoramenný trojúhelník, jehož základna má délku $a = 10$ cm a úhel při základně má velikost $\alpha = 40^\circ 20'$. Vypočítejte objem tohoto hranolu, je-li obsah jeho pláště roven součtu obsahů jeho podstav.
[[asi 39 cm³]]
- 14) Kolik m³ zeminy je třeba přemístit při výkopu přímého 170 m dlouhého a 80 cm hlubokého vodního příkopu, jehož průřez má tvar rovnoramenného lichoběžníku se základnami délek 150 cm a 90 cm?
[[asi 163 m³]]
- 15) Délka všech hran pravidelného čtyřbokého jehlanu je 36 cm. Vypočítejte jeho objem a povrch. Jak se změní objem (povrch), jestliže hrany zmenšíme na polovinu?
[[$V \doteq 11$ dm³, $S \doteq 35$ dm², V se zmenší 8 – krát, S se zmenší 4 – krát]]
- 16) Vypočítejte objem pravidelného pětibokého jehlanu, mají-li podstavné hrany délku $a = 5,2$ cm a odchylka rovin bočních stěn a roviny podstavy je $\varphi = 38^\circ$.
[[$V \doteq 43,36$ cm³]]
- 17) Dva rotační válce mají výšky 64 cm a 27 cm. Plášť každého z nich má stejný obsah jako podstava druhého válce. V jakém poměru jsou objemy válců.
[[$4 \div 3$]]
- 18) Osový řez nádoby, která má tvar rotačního válce, je obdélník s úhlopříčkou délky $u = 39$ cm. Poměr obsahu pláště a obsahu podstavy je $5 \div 3$. Kolik litrů vody se vejde do nádoby?
[[asi 15,3 l]]
- 19) Hromada písku má tvar rotačního kužele s výškou $3,30$ m a obvodem podstavy $18,85$ m. Kolik m³ písku je v hromadě?
[[asi 31,1 m³]]
- 20) Komín tvaru dutého rotačního komolého kužele má výšku 32 m, dolní průměry $3,2$ m a 2 m, horní průměry $1,7$ m a $1,2$ m. Jaká je jeho celková hmotnost, je-li hustota zdiva $\rho = 1600$ kg · m⁻³?
[[asi 143,8 t]]
- 21) Vědro na vodu je zhotoveno z plechu, má tvar komolého rotačního kužele a nemá víko; průměr dna je 24 cm, průměr okraje 32 cm, strana má délku 30 cm. Kolik váží vědro, jestliže 1 m² plechu váží $10,5$ kg? Kolik litrů vody se do vědra vejde?
[[asi 3,25 kg; 18,4 l]]
- 22) Vypočítejte objem a povrch kulové výseče, má-li kulová úseč, která je částí výseče, poloměr podstavy $r_1 = 6$ cm a výšku $v = 2$ cm.
[[$V \doteq 419$ cm³, $S \doteq 314,16$ cm²]]

- 23) Tělesová úhlopříčka pravidelného čtyřbokého hranolu svírá s podstavou úhel o velikosti 60° . Hrana podstavy má délku 10 cm. Vypočtete objem tělesa. $[[V = 2449,5 \text{ cm}^3]]$
- 24) Vypočítejte objem a povrch pravidelného šestibokého hranolu. Délka podstavné hrany je 4 cm, výška hranolu je 6 cm. $[[V = 249,42 \text{ cm}^3; S = 227,14 \text{ cm}^2]]$
- 25) Pravidelný šestiboký hranol má výšku $v = 3 \text{ dm}$ a objem $V = 18 \text{ dm}^3$. Určete délku jeho podstavné hrany a povrch. $[[a \doteq 1,52 \text{ dm}; S = 39,36 \text{ dm}^2]]$
- 26) Délky hran kváдру $ABCDEFGH$ jsou v poměru 2:4:6 a jeho povrch je 5632 m^2 . Určete jeho objem. $[[V = 24576 \text{ m}^3]]$
- 27) Určete rozměry válcové nádoby o objemu 5 litrů, jestliže výška nádoby se rovná polovině průměru podstavy. $[[d = 2,34 \text{ dm}; v = 1,17 \text{ dm}]]$
- 28) Vypočítejte objem a povrch pravidelného šestibokého jehlanu, jehož podstavná hrana měří 3 cm a délka boční hrany je 6 cm. $[[V = 40,5 \text{ cm}^3; S = 75,67 \text{ cm}^2]]$
- 29) Vypočítejte objem a povrch pravidelného čtyřbokého jehlanu, jehož podstavná hrana měří 4 cm. Odchylka boční hrany od roviny podstavy je 60° . $[[V = 26,13 \text{ cm}^3; S = 58,33 \text{ cm}^2]]$
- 30) Vypočítejte objem a povrch pravidelného rotačního kužele o výšce 10 cm, jehož strana má od roviny podstavy odchylku 30° . $[[V = 3141,6 \text{ cm}^3; S = 2030,8 \text{ cm}^2]]$
- 31) Železná koule má hmotnost 100 kg, hustota železa je $\rho = 7600 \text{ kg} \cdot \text{m}^{-3}$. Vypočtete objem, povrch a průměr koule. $[[V = 13158 \text{ cm}^3; S = 2697 \text{ cm}^2; d = 29,3 \text{ cm}]]$